Journal of Police Medicine

Summer 2017; Vol. 6, No. 2: 93-101

Original Article

Relationship between Prisoners' Crimes and Demographic Features; a Sociological Analysis

Received: 27 July 2016 **Revised:** 19 February 2017 **Accepted:** 2 May 2017

Elham Abasi[1]
Masoumeh Dejman[2]
Ensi Hamidi[1*]
Mozhgan Dastoury[3]

[1]MSc, Department of Social Science, Tehran Payame Noor University, Iran.

[2]MD, MPH, PhD, Social Determinants of Health Research Center, University of Social Welfare & Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

[3]MA, Social Determinants of Health Research Center, University of Social Welfare & Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran.

[*]**Corresponding Author:**
Ensi Hamidi
Tel: (+98) 9125962790
Email:
eh8160@yahoo.com

ABSTRACT

Aim: The aim of this study was to evaluate the relationship of prisoners' demographic features in 7 provinces of Iran with their crime type and level.

Materials and Methods: This descriptive study was performed in all 2200 newcomer prisoners of 7 great prisons of Iran (Zahedan, Urmia, Kermanshah, Karaj, Bandar Abbas, Yazd and Gorgan) during January and February 2009. The analysis of personal properties (age, level of education, unemployment, poverty and place of residence) of prisoners was done in the framework of structuralism and functionalism using SPSS 19 software.

Results: Increasing the age and level of education of prisoners was inversely related to crimes, especially theft, which was the most frequent among the crimes, and only a direct relation to fraud was observed. The amount of crime and its re-engagement with the level of education and income was inversely related and was directly related to urbanization and intercourse. Traffic accidents and accidents with urbanization had a direct relationship with the reverse and fraudulent and drug trafficking, as well as the history of their repetition with urbanization.

Conclusion: Demographic factors such as age, education, and low income play a significant role in committing crimes, especially robbery. Also, the location agent is also linked to crime types, so that drug addiction, drug trafficking and fraud and repeat offenders are more likely to occur in the city, and driving accidents and accidents and repeat offenses in villagers.

Keywords: Crime, Demography, Prison, Social Deviations, Urbanization

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]

تابستان ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۲- صفحات ۱۰۱-۹۳

مجله طب انتظامی

مقاله تحقیقی

رابطه جرایم زندانیان با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی؛ تحلیل جامعه‌شناختی

تاریخ دریافت: ۳ مرداد ۱۳۹۵ **تاریخ اصلاح:** ۹ بهمن ۱۳۹۵ **تاریخ پذیرش:** ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۶

چکیده

هدف: هدف این پژوهش، بررسی رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی زندانیان در ۷ استان کشور، با نوع و میزان جرم آنها بود.

روش: این مطالعه به روش توصیفی در کلیه ۲۲۰۰ زندانی تازه‌وارد در دی و بهمن سال ۱۳۸۷ در ۷ زندان بزرگ کشور (زاهدان، ارومیه، کرمانشاه، کرج، بندرعباس، یزد و گرگان) انجام شد. تحلیل ویژگی‌های فردی (سن، سطح سواد، بیکاری، فقر و محل زندگی) زندانیان در چارچوب نظریات ساختارگرایی و کارکردگرایی با کمک نرم‌افزار آماری SPSS 19 صورت گرفت.

یافته‌ها: افزایش سن و سطح تحصیلات زندانیان با ارتکاب به جرایم، به‌ویژه سرقت که بیشترین فراوانی را در میان جرایم به خود اختصاص داده، رابطه معکوس داشت و فقط در مورد کلاهبرداری رابطه مستقیم مشاهده شد. میزان جرم و ارتکاب مجدد آن با سطح تحصیلات و درآمد رابطه‌ای معکوس و با شهرنشینی و متارکه رابطه‌ای مستقیم داشت. ضرب و جرح و تصادفات رانندگی با شهرنشینی رابطه معکوس و کلاهبرداری و قاچاق مواد مخدر و همچنین سابقه تکرار آنها با شهرنشینی رابطه مستقیم داشت.

نتیجه‌گیری: عوامل جمعیت‌شناختی همچون سن و سطح تحصیلات و درآمد پایین در ارتکاب به جرایم به‌ویژه سرقت، نقش قابل توجهی دارند. همچنین عامل محل سکونت نیز با ارتکاب انواع جرم نیز مرتبط است، به طوری که جرایم اعتیاد، قاچاق مواد مخدر و کلاهبرداری و تکرار آن بیشتر در میان شهرنشینان و ضرب و جرح و تصادفات رانندگی و تکرار آن در روستانشینان وقوع بیشتری دارند.

کلیدواژه‌ها: جرم، جمعیت‌شناسی، زندان، انحرافات اجتماعی، شهرنشینی

الهام عباسی [۱]
معصومه دژمان [۲]
انسی حمیدی [*۱]
مژگان دستوری [۳]

[۱] مربی، گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور تهران، ایران.
[۲] استادیار، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر برسلامت، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.
[۳] کارشناسی ارشد، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، تهران، ایران.

[*] نویسنده مسئول:
انسی حمیدی
تلفن: ۹۱۲۵۹۶۲۷۹۰ (۹۸+)
پست الکترونیک:
eh8160@yahoo.com

مقدمه

اعمال مجرمانه و رفتارهای آسیبی می‌توانند در زنجیره‌ای از عوامل و علل گوناگون پدید آیند؛ از این‌رو می‌توان گفت در ایجاد رفتار مجرمانه ترکیبی از عوامل موجد جرم دخالت دارند. برخی صاحب‌نظران عوامل زیستی و ژنتیکی و روان‌شناسان، عوامل روانی و شخصیتی را در ایجاد زمینه‌های بروز انحرافات و بزه‌کاری‌ها دخیل می‌دانند. بسیاری از پژوهشگران نیز "خانواده"را به عنوان یکی از عوامل اجتماعی موثر در رفتارهای انحرافی مورد توجه قرار می‌دهند [۱، ۲]. از نظر دانشمندان اجتماعی، نظیر *زیمل* و *تونیس*، رشد شتاب‌آلود شهرها همراه با ظهور تغییرات فرهنگی- اجتماعی و اقتصادی جدیدی که بر فلسفه مادی‌گرایانه مبتنی بود، مقدمه تباهی شهرها را فراهم کرد .گذار جامعه از حالت سنتی به صنعتی (مدرنیته)، همواره در تمامی جوامع با پیامدها و تبعاتی روبه‌رو بوده که با ناهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی همراه بوده است [۳]. گسترش انحرافات اجتماعی، از جمله مشکلات عمده‌ای است که گریبان‌گیر بسیاری از جوامع کنونی شده است. در جامعه‌ی ایرانی نیز، با توجه به ارزش‌های فرهنگی، اجتماعی، ساختار جمعیتی بسیار جوان و

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]

Journal of Police Medicine
Summer 2017; Vol. 6, No. 2: 93-101

وجود مشکلات عدیده‌ی اقتصادی، انحرافات یکی از بغرنج‌ترین و پیچیده‌ترین مسایل اجتماعی به‌شمار می‌آید که وجدان جمعی را جریحه‌دار ساخته و امنیت اخلاقی و اجتماعی افراد و اجتماع را به چالش می‌کشد. اهمیت این موضوع زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم طی دهه‌های گذشته آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی روند فزاینده‌ای داشته‌اند [۴]. از این‌رو، در اغلب جوامع بخش عظیمی از منابع مالی و انسانی، صرف اقدامات امنیتی و پلیسی برضد جرایم، احداث و تامین زندان‌ها، نگهداری و بازپروری مجرمین می‌شود. این درحالی است که سرمایه‌های انسانی و اجتماعی که در این ارتباط ویران شده و به ابتذال کشیده می‌شود، غیرقابل محاسبه و جبران است. به علاوه، بسیاری از مواقع خود زندان، به دلیل عدم تکافوی اقدامات اصلاحی و بازپروری، به مدرسه آموزش جرم تبدیل شده و زندانیان به هنگام ترک زندان در مقایسه با زمان ورودشان، آمادگی بیشتری برای ارتکاب مجدد جرم دارند [۵، ۶]. اهمیت این موضوع زمانی بیشتر آشکار می‌شود که بدانیم در بسیاری از جوامع، تعداد مطلق و حتی نسبی زندانیان به مرور در حال افزایش است [۷]. مثلاً در ایران بین سال های ۱۳۵۹ تا ۱۳۷۶، تعداد زندانیان ۷ برابر شده است و این در حالی است که جمعیت کشور طی این سال‌ها تنها ۵۵٪ افزایش داشته است. این روند نه تنها به لحاظ مالی سنگین است، بلکه به لحاظ اجتماعی نیز آثار گسترده و مخربی دارد؛ به‌ویژه اگر تاثیر محیط زندان، تشدید گرایش به ارتکاب جرم باشد، می‌توان ادعا نمود که برخلاف اهداف مشروع اجتماعی گام برمی‌داریم. یکی از اقدامات ضروری در این راستا، شناخت وضعیت موجود و انجام مطالعات و تحقیقات در خصوص علل و عوامل تشدیدکننده‌ی جرایم و انحرافات در جامعه است. زندان، به عنوان اصلی‌ترین مجازات جهان امروز [۸]، بخش قابل توجهی از مجرمان را در خود جای داده است. از این‌رو مناسب‌ترین مکان برای شناسایی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و اجتماعی- فرهنگی این افراد و فهم الگو و رابطه این ویژگی‌ها با نوع و میزان شیوع جرایم و انحرافات است.

در تبین علل و عوامل انحرافات اجتماعی و اعمال مجرمانه، نویسندگان و صاحب‌نظران زنجیره‌ای از عوامل موجد را مورد مطالعه قرار می‌دهند. جامعه‌شناسان، انحراف را نه مانند صفتی رفتاری یا شخصیتی، بلکه آن را به منزله ویژگی برخی از کارکردهای ساختی نظام اجتماعی و وابسته به نهادهای اجتماعی درنظر می‌گیرند [۱۲-۹]. *شاو* و *مک‌کی* به یادگیری و انتقال عناصر فرهنگی و تاثیرات ناشی از آن توجه می‌کنند و معتقدند افراد کژرفتار مانند افراد درست‌کردار همگی فرزندان فرهنگ خود بوده و باورها و گرایش‌های خود را از محیط فرهنگی خویش فراگرفته‌اند [۲]. *مرتن* نیز تاکید دارد، این جامعه است که از طریق شکاف و نارسایی بین اهداف مقبول خود و روش‌های مجاز رسیدن به آن اهداف، فشار عظیمی به مردم تحمیل می‌کند و آن‌ها را به جای همنوایی، به کجروی وا می‌دارد [۱]. بر این اساس در مطالعه‌ی جرم و رفتارهای مجرمانه، نباید سهم محیط اجتماعی در تکوین و رشد یا نقصان یافتن جرم را فراموش کرد؛ زیرا رابطه‌ی تنگاتنگی بین جرم و جامعه وجود دارد. از این‌رو در رویکرد جامعه‌شناسانه میان نوع، الگو و پراکندگی جرایم و انحرافات و ویژگی‌های نهادهای اجتماعی و جمعیت‌شناختی، ارتباط تنگاتنگی وجود دارد [۱۳]. مطالعات زیادی در قرن هجدهم درباره این ارتباط انجام گرفته است [۱۴، ۱۵]. اما در خصوص چگونگی این ارتباط و رفتارهای تاثیرگذار کارهای بسیاری باید انجام شود. *ساوت* و مسنر [۱۳] معتقدند اگرچه عوامل اجتماعی بر میزان جرم دخالت دارند، اما در این زمینه تحقیقات بسیار کمی انجام شده است. با این حال، مطالعات انجام شده در اغلب جوامع و از جمله ایران در این زمینه نیز نشان می‌دهد که، اگرچه پراکندگی، الگوی بروز و شیوع انحرافات و آسیب‌های اجتماعی در میان تمامی گروه‌ها، سنین، مناطق و طبقات اجتماعی مختلف ملاحظه می‌شود، اما بررسی‌های موردی و منطقه‌ای حاکی از شیوع و بروز بیشتر آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی در گروه‌های سنی بین ۱۹ تا ۳۹، تحصیلات پایین، بیکاران و کسانی است که در حاشیه شهرها، منازل استیجاری و مناطق فقیرنشین [۸، ۱۹-۱۶] و درطبقات اجتماعی پایین سکونت دارند [۴]. پژوهشگرانی که به مطالعه بزهکاری جوانان پرداخته‌اند بر این باورند که ارتکاب اعمال مجرمانه رابطه مداوم و واضحی با متغیر جوانی دارد و خرابکاری از شایع‌ترین رفتارهای بزهکارانه در بین جوانان است [۲۰، ۲۱] که ناشی از فشارهایی است که به واسطه واردشدن در اقتضائات روابط جنسی، مسئولیت‌های بزرگسالی، روابط اجتماعی، شرایط و مشکلات خاص مدرسه‌ای، خانوادگی و کار و همچنین به جهت فقدان الگوی‌های رفتاری قابل قبول بر آنها وارد می‌شود [۲۲]. جامعه‌شناسان معتقدند که عواملی از قبیل افول ارزش‌های مشترک و هنجارهای عرفی، فقدان کنترل اجتماعی و نیز شرایط ساختاری که آزادی جوانان را بیشتر و کنترل و نظارت بر آنها را کمتر می‌کند، می‌تواند جوانان را به ارتکاب جرم سوق دهد.

ازسوی دیگر، ویژگی‌های دیگری از قبیل سن و جنسیت نیز می‌تواند با ارتکاب جرم ارتباط داشته باشند [۲۳]. به‌طوری‌که تعداد افراد مجرم در گروه‌های جنسی- سنی بیشتر از گروه‌های جمعیتی دیگر است؛ قابل توجه‌تر آن‌که در گروه‌های سنی مردان ۱۸-۱۶ و ۱۸ تا ۲۱ سال، از هر ۹ نفر، ۱ نفر به ارتکاب جرم مظنون است. از این‌رو منحنی جرم دراین گروه سنی- جنسی نسبت به جمعیت عادی شیب بیشتری دارد. به‌طور کلی به نظر می‌رسد مردان جوان به اندازه افراد بزرگتر، نسبت به طرد هنجارهای ضدجرم تمایل ندارند و این به خاطر سرکشی و بی‌تجربگی خاص این دوران است [۲۴]. علاوه بر این، ترس از دست‌دادن اعتبار و آبرو به هنگام ارتکاب جرم در این

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]

تابستان ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۲- صفحات ۱۰۱-۹۳

گروه، کمتر از بزرگسالانی است که در شبکه اجتماعی و موقعیت‌های آن پایگاهی دارند [۲۴]؛ جوانان نسبت به سایر گروه‌ها قدرت جسمی بیشتری دارند، از این‌رو در ارتکاب اعمال مجرمانه‌ای که به سرعت و توان بدنی بیشتری نیاز است، نسبت به دیگران موقعیت بهتری دارند. همچنین جوانان تمایل بیشتری دارند تا اوقات خود را در جمع دوستان سپری کنند و از این‌رو امکان انجام تعاملات خطرناک اجتماعی آنها بیشتر است. به‌علاوه، مردان جوان تمایل بیشتری دارند تا با انجام اعمال مجرمانه، مانند رفتارهای بزهکارانه، دوستان خود را تحت تاثیر قرار دهند. به لحاظ آماری نیز اثبات شده که زنان جوان، فرصت کمتری برای درگیرشدن در کارهای مجرمانه را دارند.

تراکم جمعیت نیز عامل تاثیرگذار دیگری است که بر نرخ ارتکاب جرایم اثر دارد. در شهرهای بزرگ میزان ارتکاب جرایم بیش از شهر های کوچک‌تر و روستاهاست. بر اساس مطالعه‌ای که در آمریکا انجام شده است، ۴۵٪ جرایم به دلیل ازهم‌گسیختگی خانواده در شهرهای بزرگ است؛ ۲۶٪ به دلیل فرصت‌های شغلی غیرقانونی بیشتر و ۱۲٪ به دلیل امکان دستگیری کمتر در این مناطق است [۲۵]. هنگامی که والدین نفوذ خود بر فرزندان را از دست می‌دهند، پیوستن به گروه‌های خرابکار، محتمل‌تر است. اساساً جوان‌بودن و بیکاربودن، احتمال ارتکاب جرم را افزایش می‌دهد. همچنین این شرایط، باعث افزایش احتمال پیوستن به گروه‌هایی با تمایلات ضدفرهنگی می‌شود؛ به‌ویژه آن‌که این گروه به لحاظ مالی از سایر گروه‌های سنی فقیرتراند. از این‌رو کنترل درآمد و سایر متغیرهای اقتصادی، می‌تواند به اثبات این فرضیه کمک کند [۲۵].

از سوی دیگر، توسعه‌ی کالبدی و اجتماعی شهرها و مناطق شهری، ناهمگونی فرهنگی را پدید آورده که تاثیر بسیاری بر انحرافات شهری داشته است. *شاو* و *مک‌کی* رفتارهای کج‌روانه را از نقطه نظر بوم‌شناختی در گروه‌های انسانی مورد مطالعه قرار دادند. آنها دریافتند که نرخ جرایم هم‌تغییری بالایی با عوامل اقتصادی دارد [۲]. در پژوهشی دیگر [۲۶]، به بررسی رابطه مصرف مواد مخدر، سرقت، فحشا، شرارت و تبهکاری با متغیرهای درآمد، تراکم جمعیت، بهای مسکن و بیکاری پرداخته شده است که بیان‌گر وجود ارتباط میان جرایم با سطح درآمد و بهای مسکن، به‌عنوان شاخص‌های پایگاه اقتصادی و اجتماعی در مناطق شهری است. بنابراین، درآمد ناکافی و فقر و نیز سطح سواد به‌طور غیرمستقیم استعداد کج‌روی را تقویت می‌کند [۱].

صاحب‌نظران بسیاری در مطالعات خود برای تبیین رفتار انحرافی و جرم، به همبستگی معنادار میان رفتار انحرافی و عواملی مانند تراکم جمعیت، رشد جمعیت و شهرنشینی اشاره کرده‌اند. به اعتقاد آنان در کشورهای توسعه‌یافته، گسترش کلان شهرها و مهاجرت جمعیت به سکونتگاه‌های نامناسب در حاشیه شهرها موجب شیوع بزه‌کاری و جرم در تمام نقاط، به‌ویژه مراکز و نواحی اطراف شهر می‌شود. تغییرات فراوانی که در شهرها اغلب به دنبال صنعتی‌شدن روی می‌دهد، شهرها را به مرکز فرهنگی بزرگی تبدیل کرده است که در آنها سرعت تغییرات تکنولوژیک و صنعتی‌شدن بر توسعه‌ی فرهنگ پیشی می‌گیرد. این تأخر فرهنگی موجب افزایش آسیب‌های اجتماعی، مانند خرابکاری، سرقت، اعتیاد و قاچاق مواد مخدر می‌شود [۲۷].

عوامل اقتصادی نیز، از دیگر تعیین‌کننده‌های اجتماعی جرم است. اولین بار این موضوع در مقاله‌ای با عنوان"تاثیر بیکاری بر بزه‌کاری جوانان" [۲۸] منتشر گردید. در این مقاله در پی تبیین رابطه بیکاری و جرایم جوانان، تلاش گردید تا به لحاظ تجربی تعیین‌کننده‌های اقتصادی بر رفتارهای مجرمانه‌ی جوانان شناسایی گردد [۲۹]. در مطالعه مشابه دیگری، با ارائه تئوری اقتصادی، اولین مدل برای انتخاب مجرمانه صورت‌بندی می‌گردد. به این معنی که فقر، بیکاری، طرد اجتماعی، نابرابری در درآمد، سابقه خانوادگی، فرهنگی، مذهب، آموزش، جنسیت، نژاد، شهرنشینی و سایر عوامل اقتصادی، اجتماعی و جمعیت‌شناختی، از طریق تاثیر بر ذهن و رفتار افراد، بر جرم و تعیین‌کننده‌های آن به شکل تنگاتنگی ارتباط دارند [۳۱-۲۹].

میزان بیکاری هم‌تغییری بسیاری با نرخ جرم دارد؛ با این حال برخی مطالعات بر رابطه منفی این ۲ دلالت دارند. داده‌های پژوهشی [۳۲] نتایج ۳۳ مطالعه رابطه مثبت و ۱۹ مطالعه رابطه منفی میان ارتکاب جرم و بیکاری را نشان می‌دهد. رویکرد اقتصادی به جرم، بر این فرضیه مبتنی است که مجرم نیز همانند سایر انسان‌ها به محرک‌ها پاسخ می‌دهد [۳۳]. هر اندازه مشوق‌های یک جرم جذاب‌تر باشد، در آن صورت احتمال وقوع آن نیز بیشتر خواهد بود. متغییرهایی که بر پیشگیری یا ترغیب به جرم اثرگذارند شامل درآمد قانونی و یا فرصت‌های مجرمانه‌ای هستند که به کسب مال در مقابل بهای دستگیری و ازدست دادن مال منجر می‌شوند. در پژوهش دیگری [۳۴]، از ویژگی‌های رفتارهای غیرقانونی استفاده گردید تا نشان داده شود، چرا با افزایش سن تا اواخر دوره جوانی، احتمال ارتکاب جرم افزایش و پس از آن کاهش می‌یابد. هرچه بر نابرابری درآمد افزوده می‌شود، فرصت درآمدهای قانونی بدتر شده و همزمان فرصت درآمدهای غیرقانونی بیشتر خواهد شد.

در مطالعاتی که در ایران در حوزه‌های مختلف علوم روی زندانیان انجام می‌گیرد، بخشی از اطلاعات گردآوری شده به ویژگی‌های فردی و جمعیت‌شناختی گروه تحت مطالعه اختصاص دارد. اما مطالعاتی نیز انجام پذیرفته که بخشی از هدف مطالعه، بررسی میزان متغیرهای جمعیت‌شناختی با میزان و نوع جرایم بوده است. در پژوهشی توصیفی [۳۵] تحت عنوان "زندانیان و مساله مشارکت" با هدف پاسخگویی به این سوال که چه کسانی بیشتر در زندان به‌سر

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]
[DOI: 10.30505/6.2.93]

Journal of Police Medicine
Summer 2017; Vol. 6, No. 2: 93-101

می‌برند، با استفاده از پرسش‌نامه، مطالعه‌ای انجام گرفته که در بخشی از یافته‌ها، به نسبت بسیار بالای زندانیان جوان بین سنین ۴۰-۲۰ سالگی اشاره می‌کند.

در تحقیق دیگری [۳۶] تحت عنوان "مجازات زندان و ارتکاب مجدد آن" نتایجی به‌دست آمده که بخشی از آنها از این قرار است: بیشتر زندانیان مرد و ساکن شهرها هستند. بر اساس این مطالعه، سابقه ارتکاب جرم نیز با طلاق رابطه مثبت داشته و هرچه مرد سابقه بیشتری داشته باشد، احتمال وقوع طلاق برای او افزایش می‌یابد. همچنین این مطالعه نشان می‌دهد تعداد بیکاران در میان زندانیان بیش از نسبت مورد انتظار آنان در جامعه است.

پژوهشی با عنوان "تحلیل عوامل اقتصادی اثرگذار بر جرم در ایران" [۳۷]، نشان داد که افزایش میزان فقر نسبی و نابرابری درآمدی، موجب افزایش میزان سرقت شده و از سوی دیگر، متغیرهای فقر نسبی، نابرابری درآمدی و میزان بیکاری، از عوامل موثر بر قتل در کشور هستند.

پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل اجتماعی موثر بر ارتکاب نوع جرم مردان مجرم در زندان اردبیل" [۳۸]، نشان‌گر رابطه معنی‌دار بین فقر و همچنین محل سکونت با ارتکاب جرم در مردان است. در این تحقیق نتایج نشان داده افرادی که محل سکونتشان روستا یا پایین شهر است، بیشتر از ساکنان بالای شهر مرتکب جرایم شده‌اند.

این نوع مطالعات می‌تواند به سیاست‌گذاران و مسولان اجرایی کمک کند تا با آگاهی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی زندانیان، اقشار آسیب‌پذیرتری که بیش از سایرین در معرض انحرافات و جرایم اجتماعی هستند را شناسایی کرده و با اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری و یا کاهش آسیب و همچنین ساخت جامعه‌ای ایمن و سالم همت گمارند. هدف از این پژوهش، بررسی رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی ورودی زندان‌ها در ۷ استان کشور، با نوع و میزان جرم افراد بود که با ابتناء بر مبانی نظری ذیل به بررسی آن پرداخته شد.

مواد و روش‌ها

جامعه آماری این مطالعه که به روش توصیفی- تحلیلی و به صورت مقطعی انجام گردید، شامل کلیه زندانیان تازه وارد در دی و بهمن ماه سال ۱۳۸۷، در ۷ زندان بزرگ مرکزی کشور، با شرایط متفاوت از نظر جغرافیایی، جرم و تعداد زندانیان دستگیر شده بود. زندان‌های گرگان، زاهدان، ارومیه، بندرعباس، یزد، کرمانشاه و ندامتگاه کرج انتخاب شدند. با عنایت به ریزش بخشی از زندانیان بنا به دلایل حقوقی و قضایی، این تعداد از کل نمونه‌ها حذف گردید. در مجموع تعداد نمونه جمع‌آوری شده در این ۷ زندان، ۲۲۰۰ نفر برآورد گردید؛ زندان گرگان ۴۰۰ نفر، زاهدان ۲۰۰ نفر، ارومیه ۲۰۰ نفر، بندرعباس ۳۰۰ نفر، یزد ۳۰۰ نفر، کرمانشاه ۳۰۰ نفر و ندامتگاه کرج ۵۰۰ نفر.

ابزار پژوهش و روش گردآوری اطلاعات در این مطالعه، پرسش‌نامه بود که در ۳ بخش خصوصیات فردی، سابقه قانونی و سابقه مصرف مواد تنظیم شد. در این پرسش‌نامه سوالاتی در خصوص ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، مشخصات زندان‌ها و خصوصیات قضایی زندانیان (نوع جرم، سابقه زندانی وغیره)، وضعیت اعتیاد و نوع ماده مصرفی بود که توسط پرسش‌گران آموزش دیده مستقر در زندان، طی مصاحبه حضوری با زندانیان در بدو ورود تکمیل شد. این پرسش‌نامه دارای روایی صوری (با نظرخواهی از خبرگان) و پایایی آلفا کرونباخ (بالای ۰/۷) بوده است.

از کلیه زندانیان جهت تشخیص اعتیاد، پس از کسب رضایت آگاهانه، تست اعتیاد با کیت ۴ دارویی مربوط به مصرف مرفین یا حشیش یا آمفتامین و کیت چهارم دارویی، مربوط به مصرف بنزودیازپین‌ها، که نشان‌گر مصرف این داروها به علت اختلالات و بیماری‌های اعصاب و روان است، گرفته شد (چون مصرف بنزودیازپین‌ها نشانه قطعی اعتیاد نبود، نتایج آن لحاظ نشد). جهت رعایت اصول اخلاق پژوهشی، با اختصاص کد به هر زندانی و پرسش‌گر، تاریخ ورود و انجام مصاحبه مشخص شد. لازم به یادآوری است که این مطالعه با رضایت آگاهانه زندانیان و رعایت کلیه اصول اخلاق پژوهشی صورت گرفته و مشخصات شخصی زندانیان در کلیه مراحل این مطالعه محرمانه و محفوظ ماند.

برای تجزیه تحلیل، کلیه‌ی داده‌ها واطلاعات جمع‌آوری شده با روش تحلیل توصیفی و بررسی ارتباط متغیرها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. هم‌تغییری متغییرها، با استفاده از آزمون خی‌اسکوئر یا خی‌دو، تفاوت میانگین‌ها و محاسبه فراوانی‌ها انجام شد.

یافته‌ها

یکی از شاخص‌های توصیفی مناسب در این پژوهش، میانگین سن افراد در هنگام ورود به زندان بود. یافته‌ها نشان داد، متوسط سن افراد وروردی ۳۱ سال بود که بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۳۰-۲۰ سال (۴۷/۷٪) بود. با محاسبه درصد تجمعی، بیش از ۸۳/۵٪ زندانیان در گروه‌های سنی کمتر از ۴۰ سال و بیش از نیمی از آنان کمتر از ۳۰ سال سن داشتند. ۹۹٪ از پاسخ‌دهندگان مرد بودند. هم‌چنین میزان تحصیلات در ۷۷/۹٪ از زندانیان در سطح دبیرستان و کم‌تر، ۱۶/۵٪ از مصاحبه‌شوندگان مدرک تحصیلی دیپلم و ۵/۴٪ نیز دارای تحصیلات دانشگاهی بودند که در مجموع حدود ۲۲٪ بالای دیپلم بودند($p<۰/۰۵$).

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]

تابستان ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۲- صفحات ۱۰۱-۹۳

همچنین یافته‌های این پژوهش نشان داد که ۴۲/۴٪ زندانیان مورد مطالعه، دارای منزل مسکونی شخصی و ۵۷/۱٪ افراد، فاقد ملک شخصی بودند. تعداد خانوار ۵۸/۵٪ از زندانیان ۴ نفر و کمتر و ۴۰٪ بالای ۴ نفر بود که متوسط تعداد افراد خانوار این زندانیان، ۴/۳ درنظر گرفته شد. همچنین متوسط درآمد زندانیان مورد مطالعه، ماهیانه ۳۶۵۰۰۰ تومان بود که ۷۵٪ درآمدی کمتر از ۴۰۰۰۰۰ تومان در ماه داشتند.

از شاخص‌های مهم این تحقیق، نسبت جمعیت زندانیان شهری به روستایی کل کشور است؛ فراوانی زندانیان شهری بیش از فراوانی زندانیان روستایی بود. بر این اساس، میزان تخلفات قانونی و جرایم در میان جمعیت شهری، بیش از تناسب جمعیت شهری- روستایی کل کشور بود و این عدم تناسب در ارومیه و یزد بیشتر و در هرمزگان و سیستان و بلوچستان کمتر از بقیه شهرها به چشم می‌خورد. بیشترین فراوانی زندانیان شهری مربوط به ندامتگاه کرج و کمترین فراوانی زندانیان شهری مربوط به استان گلستان بود (جدول ۱).

جدول ۱) توزیع فراوانی (درصد) زندانیان بر حسب محل سکونت در زندانیان ورودی به تفکیک ۶ زندان کشور در ورودی دی و بهمن ماه سال ۱۳۸۷ (از آنجا که ندامتگاه کرج ویژه سارقین است و جمعیت این زندان نسبت درصد انواع جرایم با جمعیت شهری و روستای را نشان نمی‌دهد، از جدول حذف شد)

نام شهر	تعداد زندانیان شهری (درصد)	درصد جمعیت شهری استان	تفاضل درصد
گلستان	۲۴۶(۶۱/۵٪)	۷۰٪	۸/۵٪
آذربایجان غربی	۱۵۸(۷۹/۸٪)	۶۸٪	۱۱/۸٪
سیستان و بلوچستان	۱۷۹(۸۹/۵٪)	۸۶٪	۳/۵٪
کرمانشاه	۲۳۰(۷۷/۴٪)	۸۳٪	۵/۶٪
هرمزگان	۲۱۶(۷۳٪)	۷۴٪	۱٪
یزد	۲۰۲(۸۰/۸٪)	۹۲٪	۱۱/۲٪
جمع	۱۷۶۹(۸۰/۸٪)	۶۸/۵٪	۱۲/۳٪

همچنین نتایج آزمون مقایسه میانگین‌ها در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ نیز نشان داد که تکرار جرم و سابقه مصرف مواد در میان زندانیان شهرنشین بیشتر از زندانیان روستایی است (p<۰/۰۵).

سرقت، بالاترین علت دستگیری افراد در ۶ زندان کشور (بدون احتساب ندامتگاه کرج) بود. این پژوهش نشان داد که با سطح معنی‌داری ۰/۰۵، بالاترین درصد ارتکاب سرقت، متعلق به افراد با تحصیلات زیر دیپلم بود (p<۰/۰۵) و با افزایش سطح تحصیلات، از فراوانی سرقت در میان زندانیان کاسته شد.

همچنین میزان کلاه‌برداری در افراد دارای دیپلم و تحصیلات دانشگاهی، به‌طور معنی‌داری بالاتر از افراد با تحصیلات پایین‌تر از دیپلم بود و با افزایش سطح تحصیلات، از فراوانی مصرف مواد نیز کاسته شد به‌طوری که درصد معتادان زیر دیپلم تقریبا ۷ برابر معتادان دیپلم و بالاتر بود (جدول ۲). نتایج آزمون خی‌دو در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ نیز نتایج یافته‌های فوق را تایید کرد (p<۰/۰۵).

جدول ۲) توزیع فراوانی مطلق و نسبی (اعداد داخل پرانتز) زندانیان برحسب جرم و میزان تحصیلات در ۷ زندان کشور در دی و بهمن ماه سال ۱۳۸۷

نوع جرم	زیر دیپلم	بالای دیپلم
اعتیاد	۱۲۱(۸۷/۷)	۱۷(۱۲/۳)
سرقت	۶۷۴(۷۹/۲)	۱۷۷(۲۰/۸)
کلاهبرداری	۳۲(۵۷/۱)	۲۴(۴۳)
ضرب و جرح	۱۵۵(۷۳/۱)	۵۷(۲۷)
کل جرایم	۱۷۰۵(۷۸)	۴۸۰(۲۲)
سابقه مصرف مواد	۱۱۸۰(۶۹)	۲۶۲(۵۴/۴)
سابقه زندانی‌شدن	۸۲۵(۸۳/۵)	۱۶۳(۱۶/۵)

تفاوت معنی‌داری میان وضعیت تاهل و میزان سابقه جرایم مشاهده نشد. به این معنا که فراوانی افرادی که سابقه زندانی‌شدن داشتند، در ۲ گروه مجرد (۴۵/۳٪) و متاهل (۴۳/۱٪) تقریبا یکسان بود، اما در مورد افرادی که متارکه کرده بودند (۷۳/۳٪) و یا مطلقه بودند (۸۰/۵٪) این درصد بسیار بالاتر از گروه‌های دیگر بود (جدول ۳).

جدول ۳) توزیع فراوانی مطلق و نسبی (اعداد داخل پرانتز) وضعیت تاهل و سابقه زندانی‌شدن در زندانیان ورودی در ۷ زندان کشور در دی و بهمن ماه سال ۱۳۸۷

وضعیت تأهل	با سابقه زندان	بدون سابقه زندان	جمع
مجرد	۳۷۵ (۴۵/۳)	۴۵۲ (۵۴/۷)	۸۲۷
متاهل	۵۵۲ (۴۳/۱)	۷۲۹ (۵۶/۹)	۱۲۸۱
متارکه	۲۲ (۷۳/۳)	۸ (۲۶/۷)	۳۰
مطلقه	۳۳ (۸۰/۵)	۸ (۱۹/۵)	۳۰
بیوه	۱ (۱۰۰)	۰ (۰)	۱
سایر	۵ (۵۰)	۵ (۵۰)	۱۰
جمع	۹۰۷ (۴۵/۶)	۱۰۸۳ (۵۴/۴)	۲۱۹۰

نتایج آزمون خی‌دو نیز در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ نشان می‌دهد، در میان افرادی که سابقه‌ی زندانی‌شدن داشتند، اختلاف معنی‌داری میان درصد افراد شاغل و بیکار وجود دارد؛ افراد بیکار سابقه‌ی زندانی‌شدن بیشتری داشتند (p<۰/۰۵).

میزان خرید و فروش مواد مخدر در استان‌های یزد (۷۰ نفر معادل ۲۸/۳٪)، سیستان و بلوچستان (۵۵ نفر معادل ۲۷/۵٪) و آذربایجان‌غربی (۳۲ نفر معادل ۱۶/۱٪) به ترتیب بیش از سایر شهرها بود. در مجموع، در ۶ زندان کشور (بدون ندامتگاه کرج)،

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]
[DOI: 10.30505/6.2.93]

Journal of Police Medicine
Summer 2017; Vol. 6, No. 2: 93-101

تعداد متهمان به خرید و فروش مواد مخدر ۱/۶ برابر افرادی بود که به جرم مصرف مواد دستگیر شدند (جدول ۴).

جدول ۴) توزیع فراوانی محل سکونت زندانیان ورودی و نوع جرم در ۶ زندان کشور در سال ۱۳۸۷ بر حسب درصد (از آنجا که ندامتگاه کرج ویژه سارقین است و جمعیت این زندان نسبت درصد انواع جرایم با جمعیت شهری و روستای را نشان نمی‌دهد، از فهرست جدول حذف شد)

محل سکونت	زندانیان شهری	زندانیان روستایی	کل
مصرف مواد	۱۱۲ (۸۰/۶)	۲۷ (۱۹/۴)	۱۳۹ (۱۰۰)
خرید و فروش مواد	۱۷۳ (۷۹/۴)	۴۵ (۲۰/۶)	۲۱۸ (۱۰۰)
ضرب و جرح	۱۳۸ (۶۵/۴)	۷۳ (۳۴/۶)	۲۱۱ (۱۰۰)
تصادفات رانندگی	۳۲ (۶۲/۷)	۱۹ (۳۷/۳)	۵۱ (۱۰۰)
کلاهبرداری	۴۷ (۸۵/۵)	۸ (۱۴/۵)	۵۵ (۱۰۰)
سرقت	۷۵۸ (۸۹/۱)	۹۳ (۱۰/۹)	۸۵۱ (۱۰۰)
جمع	۱۷۶۱ (۸۰/۷٪)	۴۲۰ (۱۹/۳)	۲۱۸۱ (۱۰۰)

همچنین نتایج آزمون خی‌دو در این مطالعه نشان داد که جرایم سرقت و کلاهبرداری در میان زندانیان شهری، در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ بیش از میزان این جرایم در میان زندانیان روستایی بود ($p<۰/۰۵$). به بیان دیگر، متهمانی که به جرم کلاهبرداری، قاچاق مواد مخدر و سرقت دراین زندان‌ها در مدت مذکور دستگیر شدند، شهری بودند و این درحالی بود که نسبت جمعیت شهری به روستایی در همان سال معادل ۶۸/۵ به ۳۱/۵ بود. از سوی دیگر، جرایم ضرب و جرح و تصادفات رانندگی با درنظرگیری نسبت جمعیت روستایی به شهری در کل کشور، در میان زندانیان روستایی بیش از زندانیان شهری بود.

همچنین نتایج آزمون مقایسه میانگین‌ها در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ نیز نشان داد که میزان سرقت در افراد شاغل (۳۶ ٪) بیشتر از افراد بیکار (۵۲/۷٪) بود ($p<۰/۰۵$) و در مجموع میزان سرقت در میان بیکاران تقریبا ۱/۵ برابر شاغلان بود.

بحث

هدف از این مطالعه که روی ورودی‌های ۷ زندان بزرگ کشور در شهرهای مختلف ایران انجام شد، بررسی رابطه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد با نوع و میزان جرم بود. در رویکرد جامعه‌شناسانه میان نوع، الگو، پراکندگی جرایم، انحرافات و ویژگی‌های نهادهای اجتماعی و جمعیت‌شناختی ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. مطالعات انجام شده در اغلب جوامع و از جمله ایران در این زمینه نیز نشان می‌دهد که اگرچه پراکندگی، الگوی بروز و شیوع انحرافات و آسیب‌های اجتماعی میان تمامی گروه‌ها، سنین، مناطق و طبقات اجتماعی مختلف ملاحظه می‌شود، اما بررسی‌های موردی و منطقه‌ای، حاکی از شیوع و بروز بیشتر آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی میان افراد در گروه‌های سنی بین ۱۹ تا ۳۹ سال است [۲۰، ۲۱]. در میان افراد با تحصیلات پایین، بیکاران، حاشیه‌نشین‌ها، کسانی که به‌صورت استیجاری در مناطق فقیرنشین سکونت دارند [۸، ۱۹-۱۶] و همچنین درطبقات پایین اجتماعی هستند، مجرم بیشتری دیده می‌شود [۳]. در این پژوهش نیز ۸۰٪ زندانیان دارای مدرک تحصیلی کمتر از دیپلم بودند و با افزایش سن و سطح تحصیلات از تعداد مجرمان دستگیر شده در این زندان‌ها، به‌ویژه در خصوص جرم سرقت، کاسته می‌شد. اما این رابطه در خصوص جرم کلاهبرداری معکوس بود.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که بخش اعظم زندانیان، بدون منزل شخصی و با درآمد متوسط ۳۵۶۰۰۰ تومان در ماه بودند؛ این درحالی است که درآمد ۴۸۴۹۰۵ تومان به عنوان خط فقر مطلق، که دربرگیرنده حداقل نیازهای یک خانواده ۴ نفری برای تضمین سلامت غذا و نیازهای اجتماعی می‌باشد، درسال ۸۸ محاسبه شده است [۳۹]. البته این رقم میانگین شهری است و همواره خط فقر برای تهران و کلان‌شهرهای دیگر، تا سقف ۲۰٪ به لحاظ افزایش برخی هزینه‌ها مانند هزینه مسکن، ایاب و ذهاب و غیره، بیشتر محاسبه می‌شود. بنابراین ۷۵٪ افراد دستگیرشده، درآمدی زیرخط فقر داشتند. پژوهش‌های جامعه‌شناختی در مورد عوامل سرقت نیز، حاکی از وجود رابطه مثبت میان افزایش نرخ بیکاری و فقر، با این جرم است [۳]. در این مطالعه نیز دیدیم که فراوانی سرقت میان زندانیان بیکار تقریبا ۱/۵ برابر افراد شاغل بود. مجموع یافته‌های این پژوهش مبین تاثیر عوامل فردی از قبیل سن، تحصیلات، بیکاری و فقر در گرایش به جرم و تکرار آن است که از این رو، این تحقیق همسو با پژوهش‌های *حسینی* و همکاران و *عظیمی* و همکاران در ارتباط با نقش فقر در ارتکاب جرم بود [۳۸].

اما در مورد افرادی که متارکه کرده (۷۳/۳٪) و یا مطلقه‌اند (۸۰/۵٪)، درصد تکرار جرم بسیار بالاتر از گروه‌های دیگر بود. تحقیقات پیشین نیز نشان داده‌اند که مهم‌ترین عامل در وقوع طلاق از مردان زندانی، سابقه‌دار بودن آنهاست. هرچه مرد سابقه‌دارتر می‌شود، احتمال وقوع طلاق برای او افزایش می‌یابد [۹].

مطالعه‌ی حاضر نشان داد که شهرها به عنوان مراکز اصلی پیشرفت اقتصاد صنعتی و فناوری، نقش به‌سزایی در افزایش جرایم و انحرافات داشتند به گونه‌ای که بیش از ۸۰٪ دستگیرشدگان، به‌ویژه در جرایم کلاهبرداری و قاچاق موادمخدر و همچنین زندانیان سابقه‌دار، ساکنان شهری بودند که با توجه به نرخ کشوری جمعیت شهرنشین (۶۸/۵٪)، شهرنشینان دستگیرشده ۱۲/۳٪ بیشتر از ورودی‌های روستایی بودند. این امر نشان‌گر این بود که نرخ جرم به میزان بالایی با شهرنشینی مرتبط است. این تفاوت در خصوص

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]

تابستان ۱۳۹۶- دوره ۶- شماره ۲- صفحات ۱۰۱-۹۳

جرایم کلاه‌برداری، مصرف مواد مخدر، خرید و فروش آن و همچنین سابقه‌ی تکرار جرم، بیشتر به چشم می‌خورد. بنابراین تحقیق *عظیمی* و همکاران که نشان داده‌اند سکونت در روستا به‌طور کل در افزایش جرم تاثیر مثبت دارد، با یافته‌های این پژوهش هم‌خوانی چندانی ندارد.

در مجموع با توجه به یافته‌های این مطالعه و ویژگی‌های سوشیودموگرافیک زندان‌های تحت بررسی، جهت اتخاذ تدابیر لازم و سیاست‌گذاری در راستای پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی پیشنهاد می‌شود که در راستای امر فقرزدایی، برای بیکاران برنامه‌های اشتغال‌زایی ایجاد شده و بیمه‌ی دوران بیکاری فراهم گردد. همچنین با ایجاد محیط‌های ورزشی و آموزشی، امکان آموزش، پرورش و تفریح سالم برای جوانان فراهم گردد و جهت پیشگیری از ارتکاب مجدد جرم و بازپروری زندانیان با استفاده از راهبردهای کارشناسان تربیتی و روانشناسی، برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی مورد نیاز، به‌ویژه امکان ادامه تحصیل فراهم گردد. نظر به اهمیت و تاثیر ایمان و عقاید مذهبی در جلوگیری افراد از ارتکاب به انحرافات و تعدی به حقوق دیگران، پیشنهاد می‌شود به اجرای برنامه‌های آموزش اعتقادی و پرورش باورهای مذهبی اهتمام خاص مبذول گردد. با ایجاد امکانات شغلی و آموزشی برای روستاییان جهت رفع محرومیت و جلوگیری از مهاجرت بی‌رویه‌ی آنان به شهرها و نیز رشد بی‌رویه‌ی شهرها می‌بایست برنامه‌ریزی‌های لازم انجام گردد.

نتیجه‌گیری

به دنبال تحولاتی که در راستای مدرن‌شدن جامعه ایرانی در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی روی داده، مجموعه عواملی میزان گرایش به ارتکاب جرایم را در جامعه بالا برده است. از یک‌سو عواملی از قبیل افول ارزش‌های مشترک و هنجارهای عرفی، فقدان کنترل اجتماعی به‌ویژه در شهرهای بزرگ، شرایط ساختاری که آزادی‌های اجتماعی را بیشتر و کنترل و نظارت بر آنها را کمتر می‌کند، و از سوی دیگر وجود مشکلات اقتصادی و بیکاری که معیشت طبقات ضعیف را دشوارتر می‌سازد، سبب می‌شود تا با افزایش فشارهای سنگین در فقدان زیرساخت‌های فرهنگی طبقات آسیب‌پذیر به‌ویژه جوانان، میزان ارتکاب به انواع جرایم افزایش یابد. با توجه به هزینه‌های انسانی و مالی سنگینی که ارتکاب این جرایم بر بدنه‌ی جامعه و ساختار حفاظتی آن وارد می‌سازد، اتخاذ رویکرد جامعه‌شناسانه بر پدیده‌های مختلف کج‌روانه، اهمیت قابل توجهی می‌یابد تا با کمک آنها میان نوع، پراکندگی جرایم و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی بتوان ارتباط و الگوهای قابل توجیهی یافت که با عنایت به یافته‌های آن و واقعیت‌های اجتماعی، راهکارها و تدابیر مقتضی را برای حل معضل آن اتخاذ نمود.

تشکر و قدردانی: از زحمات مدیران کل محترم زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی و مسئولین محترم بهداشت و درمان استان‌های گلستان، آذربایجان‌غربی، سیستان و بلوچستان، تهران، کرمانشاه، هرمزگان و یزد و رؤسا و روانشناسان محترم زندانهای مرکزی ۷ استان مذکور که نهایت همکاری را با طرح داشته‌اند قدردانی و تشکر می‌شود.

منابع

1- Kei Niya M. Principles of criminology. 9th edition. Tehran: Tehran University; 2009. [Persian]
2- Taylor IR, Walton P, Young J. The new criminology: For a social theory of deviance. London: Routledge; 2013.
3- South SJ, Messner SF. Crime and demography: Multiple linkages, reciprocal relations. Annu Rev Soc. 2000;26(1):83-106.
4- Esfandiyari E. Damages, social deviances and poverty in Iran. Women's Strategy Stud. 2003;21:21-5. [Persian]
5- Hatami Khaje N. Socialization of prisoners. Proceedings of First International Conference on the Reduction of the Prison Sentence. Tehran: University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences; 2007. [Persian]
6- Ashouri M. Alternatives to imprisonment or intermediate sanctions: United nations office on drugs and crime. Tehran: Institute of Criminal Sciences and Criminology; 2003. [Persian]
7- Gassin R. Cimamonti S, Bonfils P. La Criminologie. 7th edition. Paris: Precis Dalloz; 2011. [French]
8- Abdi A. Imprisonment and recommit a crime. Iran J Sociol. 2002;4(2):77-91. [Persian]
9- Mohmmadi Asl A. Juvenile delinquency and social deviance theories. Tehran: Elm Press; 2005. [Persian]
10- Giddens A. Sociology. Sabouri M, translator. Tehran: Nei Press; 2007. [Persian]
11- Durkheim E. Division of labor in society. 21st edition. New York: Free Press; 2014.
12- Merton RK. Social structure and anomie. New York: Free Press; 2000.
13- South SJ, Crowder KD. Neighborhood effects on family formation: Concentrated poverty and beyond. J Am Soc Rev. 1999;64(1):113-32.
14- Durkheim E. Suicide: A study in sociology. 8th edition. United States: Andesite Press; 2015.
15- Stigler SM. The history of statistics: The measurement of uncertainty before 1900. Massachusetts: Harvard University Press; 1986.
16- Kaffashi M, Eslami E. The study of effective factors on re-offening and reentry to prison in the

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]
[DOI: 10.30505/6.2.93]

Journal of Police Medicine
Summer 2017; Vol. 6, No. 2: 93-101

University; 2003. [Persian]
28- Fleisher BM. The effect of unemployment on juvenile delinquency. J Political Econ. 1963;71(6):543-55.
29- Buonanno P. The socioeconomic determinants of crime: A review of the literature. Italy: Dipartimento di Economia Politica; 2003.
30- Buonanno P, Montolio D. Identifying the socio-economic and demographic determinants of crime across Spanish provinces. J Int Rev Law Econ. 2008;28(2):89-97.
31- Omotor DG. Socio-economic determinants of crime in Nigeria. Pak J Soc Sci. 2009;6(2):54-9.
32- Masih AM, Masih R. Temporal causality and the dynamics of different categories of crime and their socioeconomic determinants: evidence from Australia. J Appl Econ. 1996;28(9):1093-104.
33- Ehrlich I. Crime, punishment, and the market for offenses. J Econ Perspect. 1996;10(1):43-67.
34- Jeffrey G. Market Wages and Youth Crime. J Labor Econ. 1998;16(4):757-91.
35- Tavassoli GH. Prisoners and the Issue of participation. J Soc Sci. 1997;7(1):9-10. [Persian]
36- Abdi A. Imprisonment and recommitment of crime. Iran J Soc. 2002;14(2):77-91. [Persian]
37- Sadeghi H, Shaghaghi V, Asgharpour H. Analyzing of the effective economic factors in commiting crime (case study). J Econ Res. 2005;68(3):63-90. [Persian]
38- Azimi L, Ebrahimi J, Aziz H. Studying of social factors affecting the type of crime commitment by male offenders in Ardebil Prison. J Spec Soc Sci. 2015;12(44):66-81. [Persian]
39- Negahdari E, Piraee K, Keshavarz Haddad GR, Haghighat A. Economy of scale and poverty line (case study of Iranian urban households 2006-2011). J Plan Budg. 2014;19(1):3-30. [Persian]
province of Northern Khorasan. J Soc Res. 2009;2(4):71-87. [Persian]
17- Mahdavi R, Pakideh F. Assessment of familial and social factors on returning to prison. J Eslah Tarbiat. 2008;82(7):13-8. [Persian]
18- Ghoreishi FS, Ahmadvand A, Sepehrmanesh Z. Surveying mental health status of IV drug abusers in Kashan Prison in 2007. Pejouhandeh. 2010;15(2):67-71. [Persian]
19- Afrough E. Subcultures, participation and social agreement, public culture and social agreement article papers. Tehran: Ministry of Culture and Islamic Guidance Press; 1999. [Persian]
20- Siegel LJ, Welsh BC. Juvenile delinquency: Theory, practice & law. Belmont: Thomson/Wadsworth; 2006.
21- Santrock JW. Adolescence. New York: McGraw-Hill Companies; 2013.
22- Moos RH. Theory-based active ingredients of effective treatments for substance use disorders. Drug Alcohol Depend. 2007;88(2-3):109-21.
23 - Entorf H, Spengler H. Socioeconomic and demographic factors of crime in Germany: Evidence from panel data of the German states. J Int Rev Law Econ. 2000;20(1):75-106.
24- Eide E. Encyclopedia of Law & Economics-8100 Economics of criminal behavior. 1999. pp. 345-89.
25- Sacerdote B, Glaeser EL. Why is there more crime in cities?. National Bureau of Economic Research; 1996.
26- Hemmasi M, Kessler T. An Application CIS to spatial determinants of crime rates in fargo proceeding of North Dakota. New Jersey: Academy of Science; 1997. p. 51.
27- Tavassoli Gh. Social participation in anomic society: Relationship between social damages & deviances and social participation. Tehran: Tehran

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-09-12]

[DOI: 10.30505/6.2.93]